

# Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N<sup>o</sup> 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller.

Mr RENE VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaft betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

## HET NIEUWE DUITSCHE STRAFRECHT

Rede uitgesproken door Mr L. Peereboom ter openingszitting van het  
Vlaamsche Pleitgenootschap der Balie van Brussel, op Zaterdag 24 October 1936.

Heer Voorzitter,

Mijne Heeren,

Spreeken over het nieuwe Deutsche Strafrecht is ongetwijfeld op dit oogenblik nog een waagstuk. Volgens onze begrippen schijnt het onderwerp geweldig omvangrijk en toch is het tot dusverre uiterst beperkt. — Wanneer ik zeg beperkt, dan bedoel ik daarmee in de eerste plaats het studiemateriaal over dat onderwerp, alles wat errond en erover gedacht en geschreven werd — en meer nog datgene wat gerijpt is tot een volgroeide juridische vrucht.

Ik zal het dan ook niet wagen voor uwen geest op te wekken het nieuwe gebouw van het hedendaagsche Deutsche Strafrecht. Veeleer zal ik mij beperken tot het aanwijzen van de hoeksteen en den stijl waarin het gebouw van het nieuwe Deutsche Recht in de algemeene sfeer van de Derde-Rijks-opvattingen werd opgetrokken — meer bepaaldelijk tot het situeeren van het Strafrecht in deze ons nog onbekende atmosfeer en het belichten van enkele feiten van dezen juridischen Neubau vooral waar die grondig afwijkt van de beginselen waardoor ons eigen strafrecht geschraagd wordt, om dan ten slotte er een paar persoonlijke bedenkingen aan toe te voegen die mij bij het verwerken van de te behandelen stof voor den geest zijn gekomen.

In het algemeen draagt het Nieuwe Deutsche Recht in zich een overtuigingsstuwung die mij stellig interesseert als jurist, maar mij als mensch, ik erken het, den angst in het hart jaagt.

Wanneer de jurist tot dusverre een weinig uitgediepte doctrine ontmoet dan staat de mensch daarentegen voor uitslagen of experimenten die aan de nieuwe Rechtsleer een eigen kleur geven, maar ik zou haast zeggen ook een brandmerk. Om U de leidende ideeën van dit Nieuwe Recht bij te brengen, kan ik mij veilig steunen op de verklaringen van Dr. Frank, Reichs Minister en Voorzitter van de Akademie voor Deutsch-Recht. Op 15 Mei van dit jaar, werd de vijfde Deutsche Juristen dag gehouden of, om heel precies te zijn, de «Tag der Bünde Nationalsozialistischer Deutscher Juristen».

Een toespraak werd gehouden door Dr. Frank voor de leden van het «Istituto fascista de Cultura».

Zij bevat, hetgeen de Reichs Minister de groote revolutionaire «umwertung» waardeomzetting of omwenteling, noemt van de oude rechtsprincipen.

«Der Staat war in der Zeit des Liberalismus und Marxismus, der Demokratie und des Parlamentarismus»... De Staat was een op zich zelf staand iets geworden dat afgezonderd leefde van de «Volksgemeinschaft», — met eigen

winstbejag en dito neigingen. Het Volk leefde zijn natuurleven verder, de Staat volgde zijn eigen afgebakenden weg zoo dat finaal :

« der Staatsrepräsentant nicht mehr Volksrepräsentant war. »

« Die erste grosze revolutionäre Umwertung die der Nazional Socialismus gebracht hat, ist Volks Primat ».

Ik wensch de Duitsche terminologie onvertaald te behouden en ik denk dat het zoo past, omdat ik, objectief gesproken, verlang, dat Dr Frank verantwoordelijk blijve van den klemtoon dien hij onbetwistbaar legt op den politieken uitslag die ligt aan den grond van de houding der vooraanstaande Duitsche Juristen.

De tweede waardeomzetting die door het Nationaal Socialismus betracht wordt is de wijziging van den vroegeren inhoud van het begrip Gesellschaft of maatschappij. Dit begrip wijst in het liberalistisch- democratisch-marxistisch systeem op eene gemeenschap die eigenlijk maar eene « An-einander-reihung » is, dit is de som van naast elkaar staande individuen,, wier eigen Ik den voorrang kreeg op het Volksgeheel. Het primaat van den persoon en het « Enrichissez vous » moet op den achtergrond verdrongen worden, omdat het oude Eigennut voor Gemeenschapsnut de plaats moet ruimen. De nieuwe formuleering luidt aldus : Gemeinnutz vor Eigennutz. Dit beteekent geenszins, onteigening of vernietiging van persoonlijke initiatieven, maar duidt aan dat men bij « alle handelen, alle doen of laten, eerst aan het nut der gemeenschap moet denken, waardoor het aan elk Duitscher gegeven zal worden om zich meer vrij en onverhinderd in zijn eigen levenssfeer te bewegen.

« In dieser Gemeinschaft von Soldaten dieses Lebenskampfes sehen wir das Ideal einer kameradschaftlichen Gesellschafts-Ordnung ».

De derde revolutionaire vooruitgang ligt in de omwerking van het Volksbegrip. Het volk, dixit Dr. Frank, dat eenmaal in de schoone tijden, wanneer er nog ruimte in Europa was, een door het bloed-bepaalde stamgemeenschap genoot, is nu vervallen tot een agglomeraat van staatsburgers. Het Nationaal-Socialisme leert aan het volk opnieuw dat Ras en bloed elementen van eenheid zijn. Al het grootsche en verhevene komt uit de gemeenschappelijke bloedbestanddeelen van een volk.

Automatisch door deductie, volgt hieruit dat wie niet-Duitscher is, gescheiden moet worden

van den Volksinhoud en logisch draagt dit concept in zich het Jodenprobleem.

« Ganz anders wie in andern Ländern Europas glaubte eine gewisse art von Juden, das deutsche Volk schon als Object dem Weltbolschevismus zutreiben zu können. — Eine grosze Zahl der Führer der demokratisch-marxistisch-bolschewistischen zersetzungparteien waren Juden ».

En de haat tegen de Joden zou van dag tot dag aangegroeid zijn, doordat zij zich overal ingewerkt hadden en meestal de belangrijkste posten bezetten. Wij erkennen de Joden niet als Duitschers, — daar zij niets met ons gemeens hebben, noch in bloed, noch in ras. De Jood kan in Duitschland ongestoord voortleven, maar hij heeft geen uitstaans meer met de Duitsche politiek, noch met het Duitsche kultureel en sociaal leven.

« Das Juden-Problem für Deutschland existiert nicht mehr als Gesetzgeberische Aufgabe ». Het Jodenprobleem in Duitschland wordt niet meer beschouwd als objekt voor wetgeving.

De vierde revolutionaire waardeomzetting heeft betrekking op de wijze waarop de wil des Volks zich openbaar uitdrukt. Hier is de oplossing eenvoudig. Het spel van meerderheid tegenover minderheid heeft uitgediend. De volkswil ligt geheel en alleen besloten in de Autorität des Führers. Hij vereenigt in zijn persoon tegelijk, het hoogste staatsgezag en de regeeringsleiding, — de vroegere bevoegdheden van den Rijkspresident versmolten met die van den Rijkskanselier. Hij is daarbij het uitsluitend opperhoofd van de nationaal-socialistische duitse arbeiderspartij die over het Duitsche volk regeert.

Die principen van Staat, maatschappij, volk en wilsuitdrukking zijn de hoeksteen waarop de nationaal-socialistische rechtsleer is opgebouwd, in nauw verband met de vijf grondbepalingen waarop de wetgevende arbeid steunt, met name : ras, bodem, staat, nationale eer en nationale arbeid.

Juist die grondbeginselen zijn de oorsprong geworden van wetten of besluiten die een beschermingssysteem voor den nieuwen Staat hebben verwezenlijkt.

Het zijn de uiting van het algemeen streven dat eigen is aan alle volkeren om krachtvol in vrede en eer, de mogelijkheid te scheppen eigenmachtig een regeeringsvorm uit te werken

onder dekking van een wettencomplex dat er de zelfverdediging van uitmaakt.

Indien er in de details verschillen kunnen bestaan, verklaart Dr Frank verder, in de methoden van wetgeving en in de algemeene principes « liegt im wesentlichen die gleiche Zielrichtung beim Nationalsozialismus und beim Faschismus vor » want allebei volgen zij dezelfde richting die leidt naar « Autoritäre nationale Erneuerungs bewegungen Europas. »

Welke zijn die beschermingswetten ?

De wet op het Rijksburgerschap van 15 September 1935 bepaalt dat alleen Rijksburgers kunnen genieten van volledige politieke rechten. Zijn alleen Rijksburgers, zij die zuiver Duitsch bloed bezitten. En duitsch bloed is « eine Blutzusammensetzung » en bloed agglomeraat dat tenminste uit drie Deutsche voorouders voortspuit.

Logisch wordt daaruit afgeleid de verrechtvaardiging van het principe der bescherming van het Deutsche bloed, en in nauw verband daarmee de bescherming van de Deutsche eer. Het huwelijk tusschen Joden en Duitschers wordt uitdrukkelijk verboden en overtreding van dit verbod wordt bestraft. Het Deutsche bloed eenerzijds beschut door wetsbepalingen, wordt verder nog behoed tegen smet door, eugenetische maatregelen. De wet van 14 Juli 1933 werd in het leven geroepen ten einde het voortbrengen van erfelijk ziek nakomelingschap te beletten door middel van onvruchtbaarmaking der voortbrengers. Deze wet werd aangevuld door die van 18 October 1935 ter verdediging van de erfgezondheid van het bloed : zij regelt het behoud dezer erfgezondheid in een reeks bepaalde gevallen en duidt zekere huwelijken aan die geen zuiver nakomelingschap geven kunnen waardoor zij als wettelijk verboden moeten beschouwd worden. De erfgezonde Volksgenooten worden ondersteund door den Staat, en door geldelijken hulp bevoorreed bij het stichten eener familie. Sedert het ontstaan van het derde Rijk tot Februari 1936, zouden 544.380 huwelijken een steungeld genoten hebben ten bedrage van 312.573.700 R.M. of ongeveer 575 R. M. per gestichte familie.

Wanneer men Duitsch staatsburger is, van Duitsch bloed en daarbij eerbaar, heeft men kans eigenaar te worden van een erfhof en verkrijgt men daarbij den eernaam van Boer. De erfopvolging ervan is wettelijk geregeld, — de dwanguitvoering op zulk soort eigendom

uitgesloten. De regeling van dit punt werd neergelegd in de wet van 29 Sept. 1933 op de Rijkserfhoven. De wet van 16 Maart 1935 besloot tot de instelling der weermacht, per definitie dus een verdedigingsleger. Door deze bepaling gaf de Führer aan het Deutsche volk zijne eer terug. De nationale eer kan alleen haren inhoud terug vinden door « de Wiederherstellung der uns im Versailler Vertrag genommenen deutsche Wehrfreiheit ». Het begrip der eer wordt echter verruimd en omvat volgende verplichtingen : weermacht-luchtverdediging en algemeene arbeidsdienstplicht. Deze laatste verplichting zal de deutsche jeugd opnieuw den handarbeid leeren achten en bij haar de volksgemeenschapsgedachte, in nationaalsocialistischen zin opgevat, dieper inprenten.

Het herstellen van de nationale eer brengt met zich mede het wederopwekken van de Volksgetrouwheid. De nationaalsocialistische staat heeft als plicht onverbiddeijk alle aanvallen tegen de Volksgemeenschap te fnuiken. De strijd zal vooral gericht worden tegen de « liberalistische Verbrechens-Bekämpfung ». De wet van 24 November 1933 handelt over de « gefährliche Gewohnheitsverbrecher » de recidivisten dus, en het axioma « nulla poena sine lege » — keine Strafe ohne gesetzliche Strafdrohung, — geene straf zonder wettelijke strafbedreiging wordt in het nieuwe recht omgezet in « kein Verbrechen ohne Strafe » nullum crimen sine poena.

Voor al de wet van 20 Januari 1934 op het nieuwe arbeidsrecht, meer nog dan de andere takken van het recht, zal met de oude marxistische ideeënwereld afrekenen, en de grondgedachte van die wereldbeschouwing, den klassenstrijd over boord werpen. In plaats daarvan stelt het nationaalsocialisme de gedachte der bedrijfsgemeenschap tusschen werkgever en werknemer, berustend op wederzijdsche trouw en gezamenlijke betrachting van het gemeenschappelijk nut van volk en staat. En Rijksminister Frank besluit zijn toespraak welke ik tot dusverre in hare groote lijnen heb willen weergeven met de volgende geruststellende verklaring aan de Italiaansche rechtsgeleerden te Leipzig aanwezig :

« Wij willen de materialistische wereldschikking voortkomende uit het Romeinsche recht, vervangen door het Deutsche gemeenschapsrecht. Onze pogingen zijn niet zoozeer gericht

tegen het oude Romeinsche recht, noch tegen zijne klassieke vormen, maar wel tegen hetgeen er later werd uit afgeleid. Het nieuwe recht zal stelling nemen tegen de uitspattingen van het liberalisme, — het zal worden « ein Bollwerk gegen der Übersteigerungen des Liberalismus, »

\* \* \*

Dit voorafgaande schematische overzicht van de rede van Dr Frank was ongetwijfeld van aard om U de volkomen nieuwe atmosfeer te doen aanvoelen, atmosfeer waarin de ontwikkeling van het Deutsche Recht heeft plaats gevonden.

De beperkte tijdruimte nochtans laat niet toe een vollediger beeld van deze ontwikkeling voor U op te hangen.

Het zal U zeker niet verwonderen, te verneemen dat de geschetste ideeën omwenteling zich bepaald scherper afgeteekend heeft, op gebied van het Deutsche Strafrecht ?

Op het internationaal Congres over Strafrecht en gevangeniswezen te Berlijn in 1935 gehouden, stonden dan ook de twee strekkingen die het traditioneele, en het nationaal-socialistische strafrecht vertegenwoordigden schrap tegenover elkaar.

Stemmingen over moties die moesten aangenomen of verworpen worden, gaven een verschillende uitslag naarmate de stemming ging per hoofd of per land. Per hoofd viel de stemming ten voordeele uit de nationaal-socialistische opvattingen omdat zij de meerderheid waren in getal. Per land stelde de stemming echter telkenmale weer opnieuw de traditioneele opvattingen op den voorgrond. De algemeene indruk was ongetwijfeld pijnlijk. Sedert dien grepen nog andere conferenties plaats, op 1 December te Parijs en op 10 October laatstleden te Londen, waarop onder meer België, Engeland, Frankrijk, Spanje, Skandinavië en de Vereenigde Staten vertegenwoordigd waren en waar telkenmale de evolutie van het Nieuwe Deutsche Strafrecht ernstig onderzocht werd.

De verslagen van deze opeenvolgende congressen laten ons toe van dichterbij kennis te maken met bepaalde grondbeginselen die definitief met de traditie willen afbreken en de huidige evolutie van het Deutsche Strafrecht beheerschen. Laat mij trachten enkele dezer beginselen eenigszins nader te belichten :

Een van de axiomas van ons strafrecht is het

bekende principieel « Nulla poena sine Lege » dat in het nieuwe Deutsche strafrecht vervangen wordt door den stelregel « nullum crimen sine poena ».

De grondslag van het principieel dat wij huldigen en waarvan ik persoonlijk voorstander ben, vindt zijn oorsprong historisch bij John Locke, Engelsch wijsgeer die de aanduiding ervan reeds vond in de Magna Charta, art. 39 welke als eerste formuleering van dit beginsel mag doorgaan. Dit artikel begint met « nullus liber homo » geen enkel vrij man... Een vrij man... het begrip doet zoo vreemd aan wanneer men het nieuwe Deutsche recht doorwandelt waar alleen maar als enkeling de Führer bestaat die zich daarenboven moeilijk een « vrij man » zou kunnen noemen. Het beginsel « geene straf zonder voorafgaandelijke wet » bestond niet in het oude Romeinsche recht, noch in het Germaansche. Tot aan de Fransche revolutie ging alles « ad arbitrium judicis » en dit arbitrium stond veelal gelijk met willekeur van den Vorst of van den Rechter.

Op 26 Oogst 1789, brengt art. 8 van de Déclaration des droits de l'homme et du citoyen aan het volk den waarborg dat die willekeur voortaan zal uitgeschakeld worden. « Nul ne peut être puni qu'en vertu d'une loi établie et promulguée antérieurement au délit et légalement appliquée. »

Deze stelregel was het natuurlijk uitvloeisel van de ontwikkeling der Wijsbegeerte van de verlichting.

« Le Juge est la bouche qui prononce les paroles de la loi », zegt Montesquieu en hoe kan hij dus een wet opleggen indien zij niet vooraf bestaat.

Locke had ten andere reeds vroeger het uitgangsprincipieel aangegeven op volgende wijze :

« De mensch is van nature vrij en aan geen dwang onderworpen. Om zich zelf en zijn eigendom beter te kunnen beschermen gaat hij *vrij* een contract aan met anderen en zoo « he enters in society ».

Hij staat dus een gedeelte van de macht die hij over zich zelf bezit af aan den Staat met inbegrip van de bevoegdheid om te straffen. Een der voorwaarden voor deze machtsverdracht is, dat de Staat onderworpen zij aan regels : bij standing rules, — bij declared laws. Immers ware het anders dan zou de mensch door deze overdracht zijn toestand verslechteren vermits hij « in natuurstaat » gerechtigd is zich

zelf te verdedigen. De Duitsche wijsgeer Feuerbach uit zich in meer juridische termen wanneer hij verklaart dat de strafbedreiging psychologisch het tegengewicht uitmaakt van de lust die tot het begaan der misdaad trekt, — eene strafbedreiging die krachtig werkt zal de misdaad voorkomen. Dit kan echter alleen maar gebeuren wanneer de strafbedreiging de menschen bekend is. Vandaar dat zij noodzakelijkerwijze moet vaststaan.

De besproken stelregel is in de wetgeving van de meeste Europeesche landen opgenomen vooral tengevolge van het wantrouwen dat tegen de overheid heerschte en dat zijn oorzaak vond in hare arbitraire houding; — de afkeer van het absolutisme gaf natuurlijk aanleiding tot het opkomen van den groeienden drang naar recht en vrijheid, uiting der zelfverdediging van het individu.

Dit grondbeginsel bleef het strafrecht beheerschen tot voor enkele jaren, en op het 9de Internationaal Congres van Strafrecht kon Sir Evelyn Ruggles nog besluiten met de woorden: «Er is hier een gemeenschappelijk streven voorhanden om betichting en straf met meer en meer redelijkheid te omkleeden, ze in gerechtigheid en op humane wijze aan te voelen en toe te passen».

Maar gansch omgekeerd spreekt het nieuwe Duitsche recht. Van beperking in de interpretatie van de strafwet is er geen spraak meer — aangepaste aanschrijving en subjectieve toepassing zijn er nu de algemeen geldende regel. De Rechter wordt geleid door de principieele bewering, door Minister Frank vooruitgezet dat «al wat Deutschland dient, recht is en al wat Deutschland schaadt onrecht».

De objectieve maat bestaat er dus niet meer. Iemand die iets misdaan heeft, zal niet meer gestraft worden, omdat hij een overtreding beging van een verbod, dat bestond, dat hij kende of moest kennen, dat een onderscheiding tusschen goed en kwaad uitmaakte. Maar hij kan gestraft worden omdat hij eene daad gesteld heeft die niet strookt met den geest van het derde Reich, dit is met de nationaal socialistische wereldbeschouwing. Het misdrijf door den betichte begaan zal dus vooral bestaan wanneer hij niet akkoord gaat met de gedachten of den wil van het Volk, met andere woorden wanneer hij een daad stelt die niet in eenstemming is met den wil van de leiders van het volk, — en in laatste instantie, niet beant-

woordt aan den wil van hem die het Volk vertegenwoordigt, den Führer.

Het schijnt mij, op zijn minst, niet gewaagd te beweren dat willekeur kan of zal voortspruiten uit een juridische verhouding waarin de eene partij oordeelt naar een wet die zij zelf scheppen kan over een andere partij die het oogenblik dier schepping moet afwachten, om de overtuiging te krijgen, dat hetgene mischien in onwetendheid uitgevoerd, nu plots iets strafbaars geworden is. De Nationaal-socialist deelt deze meening echter in geen deele: indien men oprecht en in den grond met de nationaal-socialistische ideologie medevoelt, loopt men geen gevaar, — vermits men weten zal per intuïtie, wat mag gedaan worden en wat men moet vermijden, zoodat men nooit aan de wet zal te kort komen en dus ook nooit gestraft kan worden. Enkel diegenen die op de nieuwe begrippen niet ingaan, er tegen strijden, of er onverschillig tegenover staan, loopen gevaar het nationaal leven geweld aan te doen. Onwetend staan tegenover de eischen van den Staat is niet te billijken, en nog minder te verontschuldigen. De eischen van den Staat zijn zoo gezegd gekend door alle burgers even zooals in onze rechtsopvattingen geldt: «Nul n'est censé ignorer la loi».

Onnoodig daarover uit te weiden. Dat er kwaad kan bestaan buiten geschreven of normatieve wet, is zeer goed mogelijk; dat zelfs door sociale of economische veranderingen nieuwe delicten kunnen ontstaan is niet uitgesloten, maar dat ze eerst in een regel moeten vastgelegd worden, vooraleer, zij kunnen beschouwd worden als iets dat den mensch bindt, en eventueel tot straf leiden kan, schijnt mij, en dit volgens onze opvattingen, onontbeerlijk. Hierin ligt dan ook een begripsverschil dat werkelijk als een credo-verschil moet beschouwd worden.

Wanneer de leider een verlicht despoot is, kan zijn persoonlijke kultuur en moreele waarde in zekere mate een waarborg zijn, of ten minste verklaren dat men zich aan zijn wil zou onderwerpen. Is dit echter niet het geval dan wordt de houding van den enkeling die afstand doet van zijn voorrecht een vrij man te wezen uiterst bedenkelijk. Want indien het oude principieel, geen straf zonder wet alhoewel sociaal onvolmaakt, toch een waarborg is op, zich zelf, voor den enkeling, vervalt alle beveiliging wanneer hij staat tegenover een rechter, die het

delict kan scheppen, en tegelijk de straf die er op zal toegepast worden.

De grondslag van deze principieele omwenteling in het strafrecht is gelegen in de noodwendigheid om in het nieuwe strafrecht over zooveel mogelijk middelen te beschikken ter verdediging van den nieuwen staat, tegen zijn sociale en politieke tegenstanders.

Deze nieuwe opvatting stelt de mogelijkheid open voor den strafrechter, om, in geval er eene daad niet speciaal voorzien werd als strafbaar, maar als er nochtans een beslissing bestaat die soortgelijke daden bestraft, de toepassing van deze laatste strafbepaling per analogie uit te breiden, indien het juridische concept van de beslissing en den gezonden Volkszin eene straf eischen. Hierdoor wordt de scheidingslijn tusschen de poging en het daadwerkelijk overtreden der wet weggevaagd, en in plaats van het zorgvuldig toetsen der feiten aan een bepaalden straftekst, zal de persoonlijke willekeur van den Rechter, misschien zelfs goed bedoeld, het pleit beslechten.

Ook met betrekking tot de toepassing van de strafwet, brengt het Nieuwe Deutsche Strafrecht een grondige wijziging: de territorialiteit van het Strafrecht wordt ten deele opgeheven. Al wie zich plichtig maakt aan verraad gepleegd tegen het Deutsche vaderland en tegen de regeering, het weze zelfs een vreemdeling op vreemd grondgebied kan voortaan in Deutschland gevonnist en gestraft worden. Het is de eerste maal in de geschiedenis dat een Staat zijne penale bevoegdheid uitbreidt tot buiten zijn grondgebied, dit volgens de verklaringen van de juristen Freisler en Guertner.

De beteugeling van de tegenstanders van het regiem eischte deze aanpassing. Ook de opvattingen omtrent het wezen der straf zelf staan in het Nieuwe Deutsche Strafrecht lijnrecht tegenover de traditioneele begrippen.

Volgens onze opvatting is de straf een middel om den misdadiger te verbeteren. Ons optimisme sluit de hoop niet uit den misdadiger op te kunnen leiden tot een speciaal aangepast wezen. De nationaal socialistische opvatting daarentegen leert dat elke fout moet uitgeboet worden, en dat veroorzaakt leed, maar alleen kan vergolden worden door het berokkenen van leed.

En in dezelfde logische lijn krijgt het gevangenisstelsel en de opsluiting een ander uitzicht en wordt de pijn, de physische pijn vaak de eer-

ste en laatste bewijsreden. Ook zijn de wenken aan cipiers gegeven om menschelijk op te treden, niets anders dan een zwakte van het liberalismus en moet hardhandig aan den misdadiger bewezen worden dat hij eene fout beging. Wie niet hooren wil, moet voelen.

De proceduur ook onderging een aanpassing in dezen zin dat het onderzoek aan den Rechter onttrokken wordt, en overgelaten aan den Procureur, die ontvangen orders uitvoeren zal. Zoo neemt de Rechtbank nog enkel kennis van dossiers die vooraf gansch klaar gemaakt werden door ambtenaren van het nieuwe regiem.

Het is overigens de Procureur die de rechtbank aanduidt welke met de behandeling der zaak die hij onderzocht heeft belast wordt. Daardoor is ipso facto, de betwisting van de bevoegdheid bepaald door het karakter zelf van het misdrijf uitgesloten.

Traditioneele onafhankelijkheid van den Rechter komt door het fuhrer-princiep en de algemeene strekking der Derde Reichs-ideologie ernstig in 't gedrang. Onafhankelijkheid schijnt mij uitgesloten bij iemand die tot een partij behoort waar kritiek tegen geldende beginselen steeds als een gevaarlijk waagstuk moet beschouwd worden. De Voorzitter van de Rechtbank beslist alleen, bijzittende rechters kunnen enkel een advies geven, maar van zuiver bijkomenden aard. En wat, ten slotte de advocaat wordt in heel dit systeem is gansch eenvoudig: hij heeft als plicht de belangen van den Staat te verdedigen vóór die van zijn cliënt, hetgeen noodzakelijkerwijze zijn bewegingsvrijheid in de beoefening van zijn taak op gevoelige wijze besnoeit.

\* \* \*

Uit hetgeen voorafgaat blijkt reeds op duidelijke wijze dat de ontwikkeling van het Deutsche Recht in 't algemeen, en het Strafrecht in 't bijzonder beheerscht wordt door de politieke ideologie van het Nationaal Socialisme.

De hoofdkaraktertrek wordt op zeer scherpe wijze beklemtoond in de zoogenaamde «Wetten van Nurenberg», die ofschoon louter politieke maatregelen, naar hun inhoud, in den grond, tot werkelijke strafrechtsbepalingen zijn uitgegroeid.

In den loop mijner rede wees ik U reeds op enkele postulaten die den grondslag uitmaken van de Nationaal-Socialistische wetgeving, en waarvan het ras als een der voornaamste mag beschouwd worden. De wetten van Nurenberg

hebben betrekking op de uitzuivering van het ras en zijn een directe uiting van het Antisemitische programma van het derde Rijk.

Daar de tijd beperkt is, is het mij niet mogelijk de invloed van den Franschen schrijver Gobineau op de rasideologie na te gaan maar hij bestaat ongetwijfeld. Het Duitsche ras, indo-germaansch bekeken staat kwalitatief boven de andere. Om het onbevlekt te bewaren is het noodwendig eene scheidingslijn te trekken tusschen zuivere en onzuivere elementen. Onzuivere elementen zijn in hoofdzaak de Joden.

Het racisme heeft zich dan ook onmiddellijk gekeerd tegen de Joden en tegen hen alleen. Het strak-vaste van het dogma sluit alle Joden uit de Duitsche gemeenschap, of zij al dan niet sedert jaren ingeburgerd zijn, of sedert eeuwen den Duitschen bodem bewonen. Gesneuveld zijn in den wereldoorlog geeft aan de joodsche familie geen voorrechten. De oorlog doorgemaakt hebben in plicht en eer, verheft een Jood niet uit zijn huidige minderwaardigheid.

Wie is Jood ? Niet enkel degenen die den joodschen godsdienst beoefenen. Want zoo zou een Jood die tot een anderen godsdienst bekeerd is, Arier worden. Het criterium is gelegen in de afstamming, in het bloed. Iemand die voorouders heeft met Ariersbloed, maar daarbij een joodsche grootvader of moeder, wordt een breuk-Arier. Ein drei-viertel Arier. Die bloedzuiverheidstechniek met haar ingewikkelde mathematische formules, (er bestaan zelfs deskundigen bij de Rechtbanken voor het oplossen van de twijfelachtige gevallen) zou kunnen doen glimlachen indien zij in den grond niet diep-tragisch ware in hare gevolgen. Een 50 % Arier heeft reeds Duitsch bloed. Een drei-viertel Arier wordt aan een speciaal regiem onderworpen omdat hij gered moet worden voor de Duitsche gemeenschap. Hem of haar wordt verboden verder met een Jood te trouwen. Hunne afstamming, vroeger 87.5 % Arier, wordt nu door de opgelegde beperking gansch uitgezuiverd en opgeslorpt door de Ariersgemeenschap. Een half Arier verkeert in een gunstiger toestand dan een drei viertel Arier, gezien hij een half Arier, een drei viertel of een volledig Arier en behoudens toelating van de Regeering zelfs een jood kan huwen, hetgeen hem misschien geluk brengt in het hart, maar hem ook ongetwijfeld en definitief de poorten sluit van het indo-germaansche paradijs.

Een dagbladredacteur moet een zuiver bloed-

afstamming kunnen bewijzen; tot in 1800 moet zijn stam onbevlekt bevonden worden. Hetzelfde geldt voor de leden der Nazi partij. Maar om aan de militaire verplichtingen onderworpen te zijn, is een afstamming uit drie voorouders met Ariersbloed voldoende.

Het verbod op het afsluiten van huwelijken tusschen joden en Duitschers dat de nietigheid der verbintenissen met zich medebrengt strekt zich ook uit tot huwelijken in het buitenland aangegaan en de nietigheidsvordering wordt van ambtswege ingespannen door het Openbaar Ministerie. Zelfs eischt de bescherming van het bloed dat buiten-echtelijke betrekkingen moeten bestraft worden, en daar Ariersbloed de verleiding niet uitsluit, mag de Jood geen meid in zijn dienst nemen of behouden indien zij den geruststellenden ouderdom van 45 jaar nog niet heeft bereikt.

Deze beperkingen aan de gemeenschap opgelegd zijn juridisch niet te verrechtvaardigen. Zij zijn een uiting van den politieken haat die rechtstreeks economisch en sociaal, een gedeelte der bevolking uit haar rechten ontzet, in het verleden zoowel als voor de toekomst, ten voordeele van de partij die aan het bewind is en de natie beweert te vertegenwoordigen. En in elk geval, is die politieke straf geboren uit willekeur, niet gerechtvaardigd door een persoonlijke verantwoordelijkheid welke de gestrafte bewust op zich nam. Het bloed of rasprimaat is geene wettiging, maar enkel eene bewering. De rasttheorie is ten andere maar vruchtbaar wanneer zij het innerlijk gevoel «het zich voelen als behorende tot eenzelfde ras en dit vóór alle experimenteele onderzoeking uitbuit». Zij is dus in de allereerste plaats een gevoelskwestie, subjectief, en zoo gemakkelijker aan te nemen dan wetenschappelijk te verdedigen.

De Nationaal-socialistische rasttheoretici beweren vooral de toekomst in het oog te hebben, want zij voelen wel dat het verleden moeilijk dienen kan als argument voor hun opvattingen. Het voortspruiten uit en kleinere groep verengt onvermijdelijk de banden der bloedverwantschap en geeft biologisch als gevolg het automatisch verval van het ras.

Zooals ik reeds zegde is deze dogmatisch ingewikkelde wetgeving niets anders dan een pseudo-wetenschappelijke vorm van een der talrijke antisemitische verschijnselen welke eigen zijn aan de Nationaal-Socialistische ideo-



logie. Het gevolg ervan, is de herinrichting van het Ghetto, ditmaal moreel Ghetto.

\* \* \*

Ik heb dus getracht U in groote trekken de algemeene atmosfeer te schilderen waarin de huidige evolutie van het Duitsche Recht en meer bepaaldelijk het Strafrecht zich voltrekt.

Ik heb gemeend daarbij de grenzen der objectiviteit niet te moeten overschrijden.

Dit inzicht werd nochtans bemoeilijkt door het niet te loochenen feit dat het tegenwoordige Duitsche Recht een onmiddellijke uitlooper is van de politieke evolutie die Duitschland sinds 1933 heeft doorgemaakt.

Het Nieuwe Duitsche Recht is inderdaad een partijrecht. De tegenwoordige Duitsche jurist is niet alleen jurist, maar daarbij nationaal-socialist.

De principieele verklaringen van de woordvoerders van het nieuwe recht hebben een bepaalde tint; zij stellen zich aan als strijders voor een gedachte.

« Het onverbiddelijk verzet tegen hetgeen zij noemen de liberalistische marxistische ideologie en de uitroeijing ervan ».

Scherp kontrasteeren hun stellingen met de nuchtere kalme uiteenzettingen van de denkers der Nederlandsche, Engelsche, Fransche en Duitsche verlichting die de Fransche omwenteling voorafgingen.

Luistert U even als voorbeeld naar een citaat van Condorcet « Des progrès futurs de l'esprit humain ».

Nos espérances sur l'état à venir de l'espèce humaine peuvent se réduire à ces trois points importants : la destruction de l'inégalité entre nations, les progrès de l'égalité dans un même peuple, enfin le perfectionnement de l'homme. Toutes les nations doivent-elles se rapprocher un jour de l'état de civilisation où sont parvenus les peuples les plus éclairés, les plus libres, les plus affranchis de préjugés, tels que les Français et les Anglo Américains ? en verder : Y-a-t-il sur le globe des contrées dont la Nature ait condamné les habitants à ne jamais jouir de la liberté, à ne jamais exercer leur raison ».

Exercer leur raison : nadenken, onderzoeken, aarzelen... en ten slotte toch besluiten. Besluiten maar niet absoluut. Er is niet alleen een waarheid, er zijn ook mensen, en ze eenvoudig negeeren als individuen brengt geen oplossing. Zeker niet, wanneer U enkel in de plaats

stelt een totalitair principieel, wiens ethische onderbouw geenszins berust op het menselijk geweten, en waarin de enkeling geen enkele juridische waarborg vindt voor de ontplooiing van zijn persoonlijk fysisch, geestelijk, of zedelijk leven, met een juridisch bestaan.

Die enkele regelen van Condorcet openen nog heden heel wat ruimere perspectieven voor de vrije ontwikkeling van de innerlijke waarde van den mensch.

De Nationaal socialistische ideologie berust, zegt zij, in het Welzijn van het Volk, als gemeenschap, onderworpen aan den Leider, in volle overgave en blind vertrouwen, — wiens intuïtieve Wil bron is van de Wet, en die zich ten andere geleid waant door ingevingen van religieuze krachten, — buiten en boven hem, — gebonden ook aan de Natuur in hare animistische opvatting.

Wij staan voor eene Mystiek. Ze is angstwekkend door de sombere ernst van hare stuwung. Zij lag eenvoudig zaad, in het hart van 7 menschen die vergaderden in 1919 te Munchen in eene kleine herberg en daar de Nationaal socialistische partij gesticht hebben. Een club van zeven onbekende politieke praters, waartusschen een man, zelfs niet van duitsch bloed, heden fuhrer van het Deutschtum, opgehemeld tot een godsdienst.

Maar het zaad lag ook, zaad van geweld, in die onwettige groepeerings die zich pseudo-romantisch Consul, Wehr Wolf, of Ehrhardt brigade noemden, — of Rosbach Organisation, of Garde kavallerie Schutzen Divizion, — of Zwarte Reichswer- of Vehme.

De politieke moord vierde hoogtij, — zij die als getuige den Florentyner Machiavelli oproept, die zijn boek « Il Principe » schreef om de gunst te verwerven der Medici, die in 1512 een eind maakten aan de vrije instellingen zijner geboortestad.

« Il faut gagner les hommes, ou il faut s'en défaire pour posséder surement un Etat nouvellement conquis il faut s'assurer de tous les ennemis de l'ordre nouveau et éteindre la lignée, de ses anciens Princes.

S'il s'agit d'une ville accoutumée à jouir de la liberté, il faut ou la détruire, ou s'attendre à être détruit par elle ».

En ik denk in ernst, aan confraters zooals Eckstein uit Breslau, — Marum uit Karlsruhe, Joachim uit Berlijn, — Max Plaut uit Kassel, Speigel uit Kiel, Hans Litten uit Berlijn, gedood,



of zelfmoord, of eenvoudig verdwenen, om eenmaal gedacht te hebben dat men vrij man kon zijn, — en menselijk optreden tegenover zijn evennaaste of alleen maar verdraagzaam.

En die mystiek, ontstaan uit den drang van de massa, naar het bovennatuurlijke, om te ontkomen aan de economische filosofische en sociale armoede waarin zij gedompeld lag, keerde zich naar de vaag-gehoopte providentieele verschijning van den Leider. Deze bracht haar eerst een geloof. Nu brengt hij haar eene ideologie waartoe ook behoort het Nieuwe Recht. Of het een geestelijke vooruitgang is, durf ik ten stelligste betwijfelen, want zij behoort tot datgene wat sommigen genoemd hebben het groote fatale ontwikkelingsverschijnsel der twintigste eeuw, het stadium dat de beschaving noodzakelijkerwijze moet doorstaan, het fascisme. Dit pessimistisch verschijnsel, zonder vertrouwen in de verbeteringsmogelijkheid van den mensch, dat, erger nog, het «ontmenschen» van den mensch nastreeft, stuurt

onvermijdelijk aan op hetgeen Guérin, in zijn pas verschenen boek : *Fascisme et Grand Capital* noemt : «une dictature policière militaire du type ancien. Le Fascisme n'a plus autant besoin qu'auparavant de cacher son vrai visage, il lui est même utile de légitimer sa domination par une doctrine. Cette doctrine à vrai dire, il n'attend pas d'avoir conquis le pouvoir pour l'élaborer. On la retrouve bien auparavant, sous la plume et dans la bouche de ses chefs, mais noyée dans la phraséologie anticapitaliste. Maintenant la démagogie passe au second plan, cède le pas à la légitimation idéologique de la dictature. Et nous voyons enfin tout à fait clair. La Doctrine fasciste est une vieille connaissance : elle ressemble comme une sœur à la philosophie réactionnaire, à la philosophie de l'ancien féodal et absolutiste».

En het is precies die filosofie, Mijne Heeren,... welke door de Burgerij zoo hardnekkig bestreden moest worden, wanneer zij hare ontvoogding en vrijheid verwierf. Ik heb gezegd.

## RECHTSPRAAK

Nr 45.

### HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

10e Kamer. — 6 October 1936.

Voorzitter : M. De Ridder.

Raadsheeren : MM. Debeil en Van Dyck.

Adv. Gen. : M. Colard.

I. SCHEIDING DER MACHTEN. — GEEN CONTROLE DER RECHTBANKEN. — MAATREGELEN DER REGEERING BETREFFENDE DE BESTUURLIJKE POLITIE EN DE OPENBARE ORDE.

II. UITDRIJVING. — BEPERKING VAN DE CONTROLE DER UITDRIJVINGEN DOOR RECHTSMACHT.

I. *De rechtbanken zijn niet bevoegd de besluiten der Regeering betreffende feiten, die de bestuurlijke politie en de openbare orde aanbelangen, te niet te doen.*

II. *De uitvoerende macht neemt besluiten van uitdrijving onder hare verantwoordelijkheid, zonder gehouden te zijn er de redenen van op te geven. De rechtsmacht is niet bevoegd om deze redenen op te zoeken en bijgevolg evenmin om te beslissen dat het besluit genomen werd in omstandigheden die een beraadslaging der Ministers noodzakelijk maakten.*

*In deze aangelegenheden hebben de rechtbanken voor eenige zending na te gaan, in geval van betwisting of de persoon waarvan de uitdrijving is bevolen, vreemdeling is en of hij zich bevindt in een der gevallen voorzien door artikel 2 van de wet van 12 Februari 1897. Voor wat aangaat de redenen der uitdrijving is de eenige controle, door de wet veroorloofd, deze uitgeoefend door de Wetgevende Kamers.*

O. M. t/ S.

Aangezien de betichte, alhoewel behoorlijk gedagvaard niet verschijnt;

Aangezien de rechtbanken, bevoegd om de burgerlijke geschillen te beslechten en de strafwetten toe te passen, het niet zijn om de besluiten der regeering betreffende feiten, die de bestuurlijke politie en de openbare orde aanbelangen, te niet te doen;

Aangezien de uitvoerende macht besluiten van uitdrijving neemt onder hare verantwoordelijkheid zonder gehouden te zijn er de redenen van op te geven; dat het diensvolgens de rechtsmacht niet behoort die redenen op te sporen en, bijgevolg te beslissen dat het besluit tusschengekomen is in omstandigheden die eene beraadslaging der ministers noodzakelijk maakte;

Aangezien in deze aangelegenheden de rechtbanken voor eenige zending hebben na te gaan, in geval van betwisting of de persoon, waarvan de uitdrijving is bevolen, vreemdeling is en of hij zich niet bevindt in een der gevallen voorzien door artikel 2 der wet van 12 Februari 1897; doch voor wat aangaat de redenen der uitdrijving de eenige controle door de wet veroorloofd deze der Wetgevende Kamers is, aan dewelke de Regeering jaarlijks rekening moet geven van de uitvoering die haar werd gegeven. (Hof van Verbreking 13 Januari 1902, Pas. I. 115);

Aangezien in het huidig geval geen enkel der

gevallen aangeduid in voormeld wetsartikel ter sprake komt;

Dat het dus ten onrechte is dat de eerste Rechter de geldigheid van het kwestieus besluit heeft betwist en geweigerd heeft er rekening mede te houden;

Om deze beweegredenen:

Het Hof, rechtdoende bij verstek;

Gezien art. 6 van de Wet van 12 Februari 1897, art. 25 der wet van 15 Juni 1935, alsook art. 211, 186 van het strafvorderingswethboek aangeduid ter zitting door den heer Voorzitter;

Doet het vonnis waarop beroep te niet;

Wijzigende met eenparigheid van stemmen zijner leden verwijst betichte tot eene gevangenzitting van 15 dagen, en tot de kosten zoowel van eersten aanleg, begroot in het geheel op 12,60 frank, als van beroep, beloopende in het geheel op 104,56 frank.

Nr 46.

#### BURGERLIJKE RECHTBANK TE HASSELT

20 October 1936.

Voorzitter: M. de Schaetzen.

Rechters: MM. Albert en Ulrix.

Op. Min.: M. Van Canegem.

Pleiters: Mrs Driessen, Reinard en Lysens.

VERKEER. — VOETGANGER. — GAANDE OP RIJWEG. — VOLDOENDE PLAATS VOOR VOERTUIGEN. — GEEN ONVOORZICHTIGHEID.

*De omstandigheid dat een voetganger het uiterste gedeelte van een gebetonneerden rijweg beging en niet den gelijkgrondschen aarden boordweg, mag in zijnen hoofde niet als een onvoorzichtigheid beschouwd worden, wanneer hij werd aangereden door een motorrijder, voor dewelke een ruimte van meer dan vijf meter overbleef op den betonweg.*

O. M. en Coninx t/ Van Straelen.

Overwegende dat de beide tegen beklaagde weerhouden betichtingen bewezen zijn door het ter zitting gedane openbaar onderzoek;

Overwegende dat de omstandigheid dat de burgerlijke partij het uiterste gedeelte van den gebetonneerden rijweg beging en niet den gelijkgrondschen aarden boordweg, niet in zijnen hoofde als een onvoorzichtigheid mag beschouwd worden, daar hij aan het aankomend motorrijwiel eene ruimte van minstens vijf meter overliet, zonder rekening te houden van den zich aan den linkerkant der baan bevindende gelijkgrondschen boordweg;

Overwegende bijgevolg dat beklaagde over meer dan voldoende plaats beschikte om de burgerlijke partij zonder gevaar voor botsing voorbij te trekken, en dat hij, met de burgerlijke partij aan te rijden, op een plaats waar deze het recht bezat zich te bevinden, eene fout bedreven heeft, aan dewelke het ongeval uitsluitend toe te schrijven is;

Overwegende dat de door de burgerlijke gevergd

provisie niet overdreven is en dat de aanstelling van een deskundige zich opdringt;

Om deze beweegredenen,

De Rechtbank, uitspraak doende in openbare zitting en wedersprakelijk,

Verklaart betichte plichtig aan de feiten in voorgaande beweegredenen vastgesteld;

Veroordeeld beklaagde: a) wegens de hoofdbetichting: in een geldboete van honderd frank gebracht op 700 frank; b) wegens de samenhangende overtreding: in een geldboete van 20 frank gebracht op 140 frank;

Zegt dat bij gebrek aan betaling voormelde boeten mogen vervangen worden door eene gevangenzitting van eene maand voor de boete van 100 fr. en twee dagen voor de boete van 20 frank;

Verwijst hem in de gerechtskosten jegens den Staat berekend op 50,29 frank;

En uitspraak doende over den eisch der burgerlijke partij:

Veroordeelt beklaagde aan de burgerlijke partij te betalen de som van 4695 frank, bij wijze van provisioneele vergoeding;

En alvorens uitspraak te doen over het overige van den eisch:

Stelt aan in hoedanigheid van deskundige de heer Dokter Merken van Tongeren, met opdracht de burgerlijke partij te onderzoeken, haren geneeskundigen toestand te beschrijven, te zeggen op welken datum hare totale arbeidsonbekwaamheid heeft opgehouden of zal ophouden en eindelijk te verklaren door welke gedeeltelijke en permanente invaliditeit de burgerlijke partij aangetast zal blijven, ten gevolge van het haar overkomen verkeersongeval;

Stelt dag voor eedaflegging van deskundige op 3 November en voor verslag op...

Nr 47.

#### CORRECTIONEELE RECHTBANK TE BRUGGE

2e Kamer. — 10 Juli 1936.

Plaatsvervangende Voorzitter: M. P. De Walque.

Rechters: MM. J. Axters en J. De Vlieger.

Substituut-Procureur: M. J. Matthys.

AANMATIGING VAN EEN OPENBAAR AMBT. — AANNEMEN VAN VALSCHE HOEDANIGHEID. — GEHEIM POLITIEAGENT. — ART. 227 S. W. B. — NIET TOEPASSELIJK. — VREEMDE OPENBARE AMBTEN. — NIET TOEPASSELIJK. (1)

*De eenvoudige bewering dat men de hoedanigheid van openbaar ambtenaar bezit is geen aanmatiging van een openbaar ambt, in den zin van artikel 227 van het S. W. B. wanneer het niet gepaard gaat met daden die handelingen van dit ambt uitmaken.*

*Het zich inlaten met openbare ambten wordt alleen door dit artikel strafbaar gesteld wanneer het om Belgische openbare ambten gaat.*

Openbaar Ministerie t/ Bogaert.

Aangezien het blijkt uit de vergelijking tusschen art. 227 S. W. B. en de artikelen 228 en 229 S. W. B.

dat art. 227 alleenlijk de Belgische openbare ambten bedoelt;

Dat de draagwijdte van dit artikel uitgelegd moet worden met de plaats van het artikel in het Boek II, titel III van het strafwetboek, titel dat luidt als volgt: « Misdaden en wanbedrijven tegen de openbare trouw »;

Aangezien overigens art. 227 alleenlijk toepasselijk is aan betichten die *dadén* van openbare ambtenaren hebben uitgeoefend en niet aan personen die hunne valsche hoedanigheid van geheime politieagenten aan een derde persoon, door zuivere beweringen, hebben doen kennen;

Om deze redenen:

De Rechtbank, wijzende bij verstek, spreken betichte vrij en verzenden hem van het vervolg zonder kosten.

(1) Zie verbreking 6 October 1930. Pas. 1930, I, 314 (zie het arrest zelf en niet de korte ontleding); Verbr. 11 Juni 1934, Pas. 1934, I, 313; Rev. Dr. Pén. 1934, 679; Pand. Pér. 1936, No 48; Brussel, 25 April 1925; Rev. Dr. Pén. 1925, 588.

Nr 48.

# RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE OOSTENDE

29 October 1936.

Voorzitter: M. J. Rayee.

Rechters: MM. Londe en Reynaert.

Referendaris: M. R. Fontaine.

Pleiter: Mr Boudolf.

**VOLSTREKTE BEVOEGDHEID. — HANDELAAR. — TAXIVOERDER. — AUTO-VERZEKERING. — VERKOOP. — VERDWIJNEN VAN HET RISICO.**

*De taxivoerder, eigenaar van het rijtuig waarvan hij de verkoop van het rijtuig brengt automatisch de verhuur het gebruik verhuurt aan het publiek, is handelaar. nietiging teweeg van het verzekeringscontract, als gevolg van het verdwijnen van het risico, zonder dat er noodig zij dat de verzekerde den verzekeraar verwittige.*

Fransche Compagnie van verzekeringen en herverzekeringen Le Recours t/ Edouard Corveleyn.

Gezien het exploit van rechtsingang door het ambt van deurwaarder Frans Devis, resideerende te Oostende, gedateerd van den eersten Juli 1936, geregistreerd;

Gehoord partijen in hunne middelen en mondelinge conclusiën, in het Fransch uiteengezet voor de aanleggende vennootschap en in het Nederlandsch voor den verweerder;

Aangezien de vraag tot doel heeft de betaling van een bedrag van 1342,80 frank, saldo nog verschuldigd wegens premien uit hoofde van autoverzekering, vervallen in 1934 en 1935, voor ongevallen veroorzaakt aan, en verhaal tegen derden;

Aangezien de verweerder, die het beroep uitoefent van taxivoerder en eigenaar is van het rijtuig waarvan hij het gebruik verhuurt aan het publiek, beweert dat hij de hoedanigheid van handelaar niet bezit; ten minste dat hij deze hoedanigheid — on-

dersteld dat zij bij hem dient erkend — verloren heeft om reden dat hij, in het jaar 1933, zijn personenwagen Minerva, die verzekerd was, alsook in het jaar 1934, een ander rijtuig, een Renault, verkocht heeft; dat hij sedertdien geen enkel beroep meer uitoefent, ziekelijk zijnde en ondersteund door het werklozenfonds;

Aangezien de rechtspraak verdeeld is over het punt te weten of het beroep van taxivoerder door middel van een eigen en eenig rijtuig, een onderneming van vervoer uitmaakt, die den bedrijver de hoedanigheid verleent van handelaar (in dezen zin Jur. Comm. Flandres 1933, n° 5305, Handelsrechtb. Gent, 5 April 1933) of een loutere dienstverhuring van burgerlijken aard; (in dezen zin Antwerpen, 24 December 1931; Rev. Acc. Trav. 1932, bl. 83);

Aangezien de geleider, die bij derden een rijtuig huurt en er mede stand neemt langs den openbaren weg, waar hij zich ter beschikking stelt van de klanten, vóór alles zoekt zijn persoonlijke arbeid te benuttigen, waartoe het gebruik van de gehuurde zaak vereischt is; in dit geval mag men zeggen dat het gehuurd rijtuig een louter werktuig is voor de uitoefening van het beroep van den huurder, een accessoir voor zijn arbeid, waaruit volgt dat er dienstverhuring bestaat;

Aangezien het rijtuig integendeel een middel wordt tot echte handelsspeculatie in de handen van een waren handelaar, wanneer de geleider eigenaar is van één of meer rijtuigen, of nog wanneer hij verscheidene rijtuigen huurt om ze toe te vertrouwen aan andere geleiders die werken voor zijn rekening;

Aangezien er, hier ter zake, niet geloofend wordt dat de verweerder eigenaar was van de Minerva; hij bekent bovendien dat hij een tweede auto, een Renault bezat, die niet verzekerd was;

Aangezien de hoedanigheid van vervoerondernemer, waarbij wordt ondersteld het element onderneming, het vervoer voor rekening van anderen en het winstbejag, dus bij verweerder te vinden is;

Aangezien verweerder derhalve, door zich te verzekeren, een handelsdaad heeft gesteld en als dusdanig onderhoorig is aan de handelsrechtbank, weinig doet het er toe of hij nadien de hoedanigheid van handelaar heeft verloren, de oorzaak van zijn verplichting blijft commerciëel;

Aangezien het verkoopen van het rijtuig automatisch de vernietiging medebrengt van het verzekeringscontract, tengevolge het verdwijnen van het risico en zonder dat er gevergd wordt dat de verzekerde zijn verzekeraar daarvan verwittige; inderdaad, de premie is de wederwaarde van het risico; door het verdwijnen van het risico komt de verplichting een premie te betalen zonder oorzaak te staan en kan derhalve geen gevolg hebben (Art. 1131 B. W.; Jur. Comm. Fl. 1936, n° 5600; Handelsrechtb. Oostende, 20 Februari 1936);

Aangezien het bewijs door verweerder aangeboden dus ter zake dienend is;

Om deze redenen:

De Rechtbank, rechtsprekende op tegenspraak, toepassing gedaan van artikels 2, 34, 36, 37, 40, 41 en 64 van de wet van den 15 Juni 1935, verklaart zich bevoegd; aler recht te doen, staat verweerder

toe het bewijs te leveren, dit door alle middelen van recht, getuigen inbegrepen, en het tegenbewijs toegelaten aan de aanleggende vennootschap door dezelfde rechtsmiddelen: dat Corveleyn, in het jaar 1933, voor 300 frank, zijn auto, merk Minerva, verkeersnummer 149061, 15 P. K., binnenstuur, zes plaatsen, nummer van motor 41573, heeft verkocht als oud ijzer;

Verzendt de zaak vóór de zitting van de eerste kamer van den 24 December 1936, om half vier des namiddags, om er over te gaan tot de verrichtingen van deze bewijsvoering en opdat daarna partijen zouden concluderen en de rechtbank uitspraak doen naarvolgens het behoort;

Kosten voorbehouden.

Nr 49.

# RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE GENT

3e Kamer. — 25 Juni 1936.

Voorzitter: M. Claeys.

Referendaris: M. R. Maraite.

Pleiers: Mrs De Rycke en Hubéné.

VERZEKERING. — AUTO. — NIET GEBRUIK. — PREMIE VERSCHULDIGD.

*Volgens eene vaste rechtsleer en rechtspraak sleept het niet gebruiken, zelfs gedurende een langdurigen tijd, van een auto de verdwijning van het risico niet mede, wanneer de verzekerde eigenaar van het voertuig is gebleven.*

*Het feit dat de verzekerde geene plaat heeft afgehaald of zijn auto niet naar buiten heeft gebracht, verandert niets aan dit beginsel en derhalve zijn de vervallen premien verschuldigd.*

N. V. L'Abeille t/ De Bruycker.

Aangezien de eisch door aanlegster ingediend er toe strekt van verweerder hoofdens op 28 April 1933, 1934 en 1935 vervallen premien en zegelrechten welke deze verschuldigd is uit kracht eener overeenkomst tusschen partijen op 24 April 1929 aangegaan ten einde de ongevallen aan derden door het gebruik van een automobiel «Latil» gebeurlijk toegebracht te verzekeren, betaling der som van 2478,60 frank te bekomen met de gerechtelijke interesten en de kosten des gedings;

Aangezien verweerder die erkent aan aanlegster de premie voor 't jaar 1933 schuldig te zijn, ten onrechte weigert, op grond van artikel 28 der wet van 11 Juni 1874 de andere opgevorderde premien te kwijten onder voorwendsel dat hij zijn automobiel in den loop der jaren 1934 en 1935 niet meer heeft benuttigd en tot staving zijner bewering eene verklaring van den ontvanger der belastingen van Selzaete ter debatten overlegt waaruit blijkt dat hij sinds 1934 zijn vrachtwagen «Latil» in de taks op de automobielen niet meer aangegeven heeft;

Aangezien inderdaad het algemeen door eene vaste rechtsleer en eene gevestigde rechtspraak wordt aangenomen dat het niet-gebruiken van een verzekerd voertuig, zelfs gedurende een langdurigen tijd hoe-

genaamd niet met de volledig en volstreckte onmogelijkheid het voorwerp aan te wenden gelijkgesteld mag worden en diensvolgens de verdwijning van het risico niet medesleept als wanneer de verzekerde eigenaar van het voertuig is gebleven. (Van Eeckhoudt, Assurances terrestres, uitgave 1928, Nr 137; Handelsr. Brussel, 10n November 1903, J.C.B. 1904 bl. 5; Vredeger. Brussel, 23n Februari 1912, Pand pré. 450 J. des T. 425 - Handelsr. Brussel, 9n October 1933, Bull. Ass. 1934, be. 69 - Handelsr. Brussel, 28n Juli 1933; 4n December 1933 - 26n April 1934 - Handelsr. Gent, 13n Februari 1935, J.C.F. 1935, Nr 5582 bl. 312 - Handelsr. Oostende 20n Februari 1936 J.C.F. 1936 Nr 5600, bl. 30);

Aangezien te dien opzichte de omstandigheden dat verweerder geene plaat heeft afgehaald en zijn automobiel niet naar buiten heeft gebracht — feit waarvan overigens het bewijs noch gedaan noch aangeboden wordt — terzake niet afdoende zijn dewijl zij de mogelijkheid van stoffelijke schade niet uitsluiten welke 't zij door het voertuig dat uit zich zelf in beweging komt, 't zij door het ontploffen van den motor 't zij door het springen van luchtbanden 't zij nog door eene vuuruitstraling enz. aan derden kunnen berokkend worden;

Aangezien verweerder om zich aan de door hem vrijelijk opgenomen verbintenissen te onttrekken te vergeefs ook de bepalingen van artikel 1 al. 2 der algemeene voorwaarden van de verzekeringsovereenkomst inroept dewijl aanlegster bij afwijking van voormel dartikel en luidens bijzondere voorwaarden dezer, de vrijwaring heeft uitgebreid tot al de lichamelijke ongevallen welke door het verzekerde automobiervoertuig zoowel aan derden als aan de werklieden van verweerder zouden veroorzaakt worden wanneer het zelfs op private binnenpleinen, fabrieken, stapelplaatsen hoeven en in één woord, overal elders, koets en berghuizen inbegrepen, ten behoeve van het bedrijf van den verzekerde zou loopen;

Aangezien in strijd met verweerder's bewering er tusschen den inhoud van artikel 1 en de bijzondere voorwaarden der polis geen strijdigheid bestaat dewijl het woord «loopt» niet in zijn eigenlijken zin maar in den zin «verplaatst worden» genomen is;

Aangezien, weliswaar, de verkoop van het voertuig, naar aanleiding van het verdwijnen van het risico de vernietiging der verzekeringsovereenkomst automatisch medebrengt zonder dat de verzekerde verplicht worde den verzekeraar ervan te verwittigen en diensvolgens van toen af den verzekerde van de betalingen der premien ontslaat. (Handelsrechtb. Oostende 27n October 1932 J.C.F. 1932, bl. 247. Handelsr. St Niklaas, 27n Maart 1934, Rev. des Ass. et des Respons. 1934, n° 1674 Rep. prat. Dr B. Verbo Assurances terrestres Nr 69, Handelsr. Oostende 20n Februari 1936, J.C.F. 1936 Nr 5600, bl. 30);

Aangezien verweerder al verrechtvaardigt hij zijn automobiel op 7n October 1935 aan de gebroeders E. en A. Buysse verkocht te hebben, nochtans gehouden is heel de op 28n April 1935 vervallen premie aan aanlegster te betalen daar partijen bij overeenkomst van het bovenaangehaalde rechtsbeginsel hebben afgeweken, met in artikel 10 van de polis uitdrukkelijk te bedingen dat aanlegster in dergelijk

geval de premie van het loopende jaar ten volle zou behouden;

Aangezien er niet dient te onderzoeken of de op 28n April 1936 vervallen premie al dan niet aan aanlegster ten goede komt dewijl deze aanspraak welke in het exploit van rechtsingang noch op stilzwijgende noch op virtuele wijze begrepen is en op een volstrekt verschillend voorwerp slaat eene nieuwe verdering uitmaakt waarover de Rechtbank thans niet mag kennen op straffe van «ultra petita» te beslissen;

Aangezien inderdaad de inleidende dagvaarding het tusschen partijen gerechtelijk contract doet ontstaan en het de eischende partij niet behoort door latere besluitschriften dergelijk contract te wijzigen derwijze dat de grond zelve van den eisch veranderd worfde (Handelsr. Oostende, 21 Nov. 1889, J. C. F. 1891 Nr 730, bl. 171 - Beroepsh. Gent, 30n Maart 1895, J. C. F. 1895, Nr 1506, bl. 318. Verbrekingshof 10n December 1903, Pas. 1904 - I bl. 80);

Aangezien verweerder in bijkomende orde aanvraagt zijne schuld te mogen delgen bij maandelijksche afkortingen van 500 frank ieder te beginnen met den 1n der maand volgende op de uitspraak van het tusschen te komen vonnis;

Aangezien aanlegster zich daartegen niet verzet;

Aangezien verweerder die ongelukkig en te goeder trouw is en door de heerschende economische crisis ernstig geteisterd werd in de vereischte voorwaarden verkeert om van het voordeel der beschikkingen van artikel 1244 al. 2 van het Burgerlijk Wetboek te genieten;

Om deze redenen:

De Rechtbank, alle verdere of tegenstrijdige besluitschriften verwerpende, verklaart den eisch grond in de hierbovenbepaalde maten, ontzegt aan aanlegster het meer gevorderde; verwijst diensvolgens verweerder aan aanlegster te betalen de som van 2478,60 frank met de gerechtelijke interesten; laat verweerder toe zich te kwijten bij maandelijksche afkortingen van 500 fr. ieder vanaf den 1n Juli aanstaande; zegt voor recht dat bij gebrek aan betaling van een dezer op haren vervalldag het heele saldo der nog verschuldigde sommen in eens eischbaar zal worden; verwijst daarenboven verweerder in de kosten des gedinges.

Nr 50.

#### FREDEGERECHT TE ANTWERPEN

2e Kanton. — 1 October 1936.

Vrederechter : Mr Louis Somers (bijgev. Vrederechter).  
Pleiters : Mrs P. De Preter en Rotsaert.

ECHTSCHIEDING. — ZEGELLICHTING. — TUSCHENKOMST VAN EEN DESKUNDIGE. — KOSTEN. — TEN LASTE VAN DEN MAN DIE LICHTING EISCHT.

DESKUNDIGE. — SCHATTING. — SALARIS.

Wanneer in den loop van een geding in echtscheiding de echtgenoot de zegels deed leggen op de handelszaak uitgebaat door haar man en deze laatste de

zegellichting bekwam, moeten de kosten dezer lichting — inbegrepen de kosten van schatting door deskundige — gedragen worden door den man op wiens vraag en in wiens rechtstreeksch belang deze bewerking gebeurde. Trouwens ook als hoofd der nog niet ontbonden gemeenschap moet de man deze kosten dragen.

Het salaris van den schatter bij een zegellichting wordt vastgesteld op 1 % van de waarde der geschatte voorwerpen.

Bossaers t/ Wolcowicz.

Aangezien de eisch strekt tot betaling der som van 970 frank voor gedane schatting op 23 Maart 1936 volgens aanduiding in de dagvaarding, samen met verwijzing van verweerder in de gerechtelijke interesten en de kosten des gedinges en verklaring van voorloopige uitvoerbaarheid van het te vellen vonnis;

Gehoord partijen;

Gelet op art. 2, 34, 37 en 41 der wet van 15-6-1935;

Aangezien verweerder betwist gemeld bedrag te moeten betalen, dat hij in ondergeschikte orde het quantum van het geëischte bedrag betwist;

Aangezien het vaststaat dat verweerder in echtscheiding pleit, dat het van weinig belang is te weten wie in gemeld proces aanleggende of verwerende partij is; dat de echtgenoot van verweerder, gebruik makende van een recht haar door de wet toegekend, de zegels deed leggen op de handelszaak uitgebaat door verweerder in het huis gelegen Simonsstraat, 2, te Antwerpen;

Aangezien alsdan verweerder, eveneens gebruik makende van een recht hem door de wet toegekend en gezien de schade, daardoor gelegen in zijnen handel een verzoekschrift richtte tot den heer Vrederechter, ten einde de zegellichting te bekomen; dat dit verzoek werd ingewilligd op de normale door de wet voorziene voorwaarde, namelijk verplichting een inventaris op te maken en de onder zegelbevindende goederen te schatten;

Aangezien het dus op verzoek en in het belang alleen van verweerder was dat tot de zegellichting werd overgegaan in dato van 23 Maart 1936;

Aangezien het niet betwist wordt dat de werkzaamheden volbracht werden door aanlegger en dit van af 10 ure 's morgens tot circa 6 ure 's avonds;

Aangezien het dan ook billijk en logisch is de kosten der door aanlegger gedane schatting en werkzaamheden te doen dragen door verweerder t.t.z. de eenige op dat oogenblik belanghebbende partij;

Aangezien anderzijds deze kosten in ieder geval dienen ten laste gelegd te worden van verweerder als hoofd der gemeenschap, vermits op dat oogenblik de echtscheiding nog niet was uitgesproken en verweerder niet bewijst dat om een of andere clause van een mogelijk tusschen partijen bestaande huwelijksvereenkomst een dergelijke schuld ten laste zou vallen hetzij geheel hetzij gedeeltelijk van zijne echtgenoot;

Aangezien anderzijds het ter zake niet bewezen is dat vooraleer er tot die bewerkingen werd overgegaan er tusschen partijen in zake eene overeenkomst zou gesloten zijn of een akkoord getroffen nopens

de vergoeding of het salaris toekomende aan aanlegger voor het gepresteerd werk;

Aangezien in deze omstandigheden, gezien het gezeten geschil, de gewoonten en gebruiken terzake dienen in aanmerking genomen te worden;

Aangezien het vaststaat dat in dergelijke gevallen het te eischen bedrag ten titel van vergoeding of salaris berekend wordt op de totale waarde der geschatte voorwerpen en goederen en daarvan een minimum van 1 % in rekening gebracht wordt;

Aangezien verweerder trouwens zelf op deze basis de schatting der meubelen eveneens gedaan voor zijne rekening, geregeld heeft;

Aangezien verweerder niet betwist dat de totale waarde van den geïnventorieerden inboedel geschat is geworden op de som van 95.842,00 fr.;

Aangezien verweerder bijgevolg dient veroordeeld te worden tot het betalen van het geëischte bedrag;

Om deze redenen:

Wij, Vrederechter, veroordeelen verweerder tegen sprekelijk om aan aanlegger te betalen de som van 970 frank, vermeerderd met de gerechtelijke interesten en de kosten des geding, deze laatste beloopende op 35 frank, hierin niet begrepen de verdere mogelijke onkosten.

Verklaren ons vonnis uitvoerbaar trots alle verhaal en zonder borgstelling.

Nr 51.

#### POLITIËRECHTBANK TE MEENEN

6 Oogst 1936.

Vrederechter : M. Dejonghe.

Pleiter : Mr Mandeville.

VERKEER. — ARTIKEL 27, 1° : AUTOGELEIDERS MOETEN ELKAAR DE HELFT VAN DEN RIJWEG OF ZOO NOODIG VAN DE RIJBAAN VRIJ LATEN.

*Wanneer het onmogelijk is juist te bepalen welke der twee weggebruikers artikel 27, 1°, van het reglement op het verkeer, heeft overschreden, moet die twijfel aan beiden ten goede komen.*

O. M. t/ Deloose en Decroix.

Aangezien het feit der aanrijding het bewijs medebrengt dat in alle geval een van hen of misschien beide betichtten het reglement op het verkeer hebben overtreden, maar het niet mogelijk is uit het onderzoek der zaak, der stukken van het geding, noch uit de getuigenissen, dit met zekerheid te weten;

Om deze redenen:

Wijzende op tegenspraak, verzendt de betichten van de vervolging; proceskosten ten laste van den Staat.

Nr 52.

#### WERKRECHTERSRAAD TE ANTWERPEN Kamer voor bedienden

8 Juli 1936.

Voorzitter : M. Dieltiens.

Bijzitter : Mr Vlietinck.

Pleiters : Mrs Borms en Fr. Mattheessens.

DIENTSTCONTRACT. — BESLISSING DER GEMENGDE KAMER. — NIET VATBAAR VOOR BEROEP.

*Is het niet ontvankelijk een verzoek tot schorsing uit hoofde van beroep tegen de beslissing der Gemengde Kamer. Zulk beroep ware een overtolligheid en een praktische onmogelijkheid.*

Em. Th. t/ N. V. Neerlandia.

Gezien de inleidende dagvaarding van deurwaarder Jules Breugelmans in dato van 18 Januari 1936;

Gezien het tusschenvonnis de zaak verzendende naar de Gemengde Kamer;

Gezien de beslissing der Gemengde Kamer in dato van 18 Maart 1936 de zaak naar deze Kamer verzendende;

Gehoord de partijen in hunne middelen en besluiten;

Aangezien verweester de schorsing vraagt om reden dat zij tegen gezegde beslissing in beroep is gegaan;

Aangezien verweester o.m. beweert dat, moest de Raad toch ten gronde vonnissen, zij van een graad van beroep tegen de verzending zou beroofd worden;

Aangezien echter partijen, buiten dat zij het recht hebben beroep in te slaan tegen de beslissing der Gemengde Kamer, terzelfdertijd als tegen 't eindvonnis bij toepassing van artikel 86 der organieke wet, ook het recht hebben voor de Kamer naar welke de zaak verzonden is geworden voor beslissing ten gronde, de hoedanigheid van den betrokken werknemer te bespreken, zonder een nieuwe toepassing van artikel 65 der organieke wet (zie vonnis van dezen Raad van 16 Juni 1936, P.c.R.);

Aangezien zooals gezegd in een vonnis van dezen Raad, van 13 Mei 1931, in zake Ch. F. t/Textile het stelsel der ontvankelijkheid van een beroep tegen de beslissing der Gemengde Kamer als een overtolligheid en onmogelijkheid voorkomt en aanleiding kan geven tot nuttelooze rechtspleging (zie de aldaar aangehaalde rechtsbron);

Aangezien in grondbegin, zoo de beslissing der Gemengde Kamer iets meer is dan een zuiver voorbereidend vonnis, vermits het eindbeslissend is op incident en over een punt van bevoegdheid uitsprekt, toch enkel als een voorafgaandelijke rechtspleging moet beschouwd worden, zonder volstrekt gezag van gewijsde — enkel een soort van dergelijk gezag (volgens een vonnis in tegenovergestelden zin van den Werkrechtersraad van Brussel, 25 November 1935, Rechtspraak omtrent Werk- en Dienstverhuring, jaargang 1936, bl. 121 — en dus

de gewone Kamer naar welke de zaak werd verzonden niet bindt, zulks te minder omdat in algemeenen regel een tusschenvonnis den Rechter niet bindt;

Aangezien hieruit volgt dat wel degelijk artikel 86 op de tusschenvonnissen hooger aangehaald aangewend dient te worden (zie Wauwermans et Léger, Les Conseils de Prud'hommes N° 127, p. 88) en, zooals reeds gezegd, de gewone Kamer bevoegd is de betwiste hoedanigheid te herzien;

Aangezien men tevergeefs artikel 7 der organieke wet opwerpt om te zeggen dat partijen moeten geoordeeld worden door hun gelijken (zie gezegd vonnis van 25 November 1935), vermits in geval artikel 65 niet aan den drempel des gedings (in limine litis) wordt ingeroepen, de Kamer bevoegd wordt, in weerwil harer samenstelling, om uitspraak te doen over de hoedanigheid van den werknemer;

Aangezien van eenen anderen kant, na de verzending, de gewone Kamer voor bedienden bevoegd is om een ontkennende beslissing te vellen, oordeelende dat de werknemer de hoedanigheid niet bezit of van werkman of van bediende;

Aangezien overigens geen tekst de verplichting oplegt artikel 65 van ambtswege toe te passen;

Aangezien eindelijk door het feit der schepping van twee Bijzondere Kamers, in eersten aanleg en in beroep, de wetgever aan de partijen de ruimste voldoening heeft willen schenken en het aldus onnoodig geacht heeft het beroep tegen de beslissing der Bijzondere Kamer toe te staan;

Aangezien van eenen anderen kant, zoo er beroep bestaat tegen dergelijke beslissing, dus vóór een beslissing getroffen door de Kamer in kennis gebracht door de verzending, de Raad van beroep, in geval van hervorming der bestreden verzending, zal, krachtens artikel 473 van het Wetboek van burgerlijke rechtspleging, terzelfdertijd over den grond der zaak niet mogen beslissen, vermits zij nog hangende is in eersten aanleg en de evocatie zal uitgesloten zijn;

Om deze redenen :

De Werkrechtersraad, verklaart het verzoek tot verdaging onontvankelijk en stelt de zaak uit tot de eerste zitting na het verlot.

Contra : Werkrechtersraad Brussel, 25 November 1935 : Rechtspraak omtrent Werk- en Dienstverhuur, 1936, bl. 118. Zie nochtans een vonnis van denzelfden Raad van 26 Maart 1931, zelfde tijdstip, 1933, bl. 45.

## BALIELEVEN

### PLECHTIGE OPENINGSZITTING VAN DE VLAAMSCHER CONFERENTIE DER BALIE BIJ HET HOF VAN BEROEP TE GENT

Op Zaterdag, 7 November, had op het Gerechtshof te Gent, de plechtige openingszitting plaats van de « Vlaamsche Conferentie der balie bij het Hof van Beroep te Gent ». Onder de talrijke aanwezigen bemerkten

wij den heer Prokureur-Generaal Ridder van Elewijck; den heer Prokureur des Konings : De Heem; de H.H. Verbeke, Langerock, Fiers, raadsheeren bij het Hof van beroep; de H.H. Remy, De Bie en De Smedt, advocaten-generaal; den Heer de Sloovere, ondervoorzitter der Rechtbank van Eersten Aanleg; H. Vrebos, hoofdreferendaris, H. Van den Abeele en de Bersaque; H.H. Boby, Vermeulen, Van Houtte en De Clippele, substituten; de voorzitter der Conférence du Jeune Barreau; de H.H. professoren Fredericq, Kluyskens en Storme.

De Heer Voorzitter Duchène opende het 64e jaar der Vlaamsche Conferentie, dankte de heeren magistraten en wees op de taak die de Vlaamsche Conferentie te vervullen heeft in het balieleven.

Hierop kwam de voordrachtgever Mr. Stals aan de beurt met een voordracht over de « Sancties in het Volkerenbondsrecht ».

Spreker handelt over het artikel 16 van het Volkenbondspact.

Hij begint met er op te wijzen, dat zoowel op internationaal gebied als tusschen de enkelingen onderling, het geweld geen bron van recht kan zijn, zoodat men noodzakelijker wijze moet komen tot een groepeerings en ordening van alle staten.

Reeds tijdens den wereldoorlog was deze gedachte gerijpt bij sommige staatslieden en, na den oorlog, vond zij haar eerste verwezenlijking in wat wij kennen onder den naam van Volkenbond.

Na het mislukken der voor-oorlogsche vredes-conferenties van Den Haag, zien wij voor de eerste maal, alhoewel nog op gebrekkige wijze een systeem tot vreedzame regeling der internationale geschillen tot stand komen.

De stof ligt vervat in de art. 10 tot 16 van het Volkenbondspact. De artikelen 10 en 11 zetten als algemeen principieel vooruit, dat de volkenbondsleden zich verbinden hun wederzijdsche rechten te eerbiedigen en dat de Volkenbond zich het recht toe kent, tusschen te komen, zoodra een oorlog, of gevaar van oorlog, rechtstreeks of onrechtstreeks een zijner leden bedreigt.

Eens het conflict ontstaan moeten de leden, overeenkomstig art. 12, ofwel het onderwerpen aan een scheids-gerecht, (art. 13), ofwel aan het oordeel van den Volkenbondsråd, (art. 15), en het is enkel in zooverre een staat tot den aanval overgaat, in strijd met de overeenkomstig het Volkenbondspact aangegane verplichtingen, dat de sanctie-maatregelen van art. 16 toepasselijk worden.

Spreker licht nu verder het mechanisme toe van art. 16 en illustreert het theoretische der uiteenzetting met de gebeurtenissen van het Italiaansch-Ethiopisch conflict waarbij, voor de eerste maal sinds het ontstaan van den Volkenbond, het art. 16 toegepast werd.

Het mislukken der sanctie-politiek heeft aan den Volkenbond een gevoeligen slag toegebracht. De groote schuld ligt aan de volstrekte souveriniteit der staten, die hun toelaat in alle omstandigheden te oordeelen in hoeverre zij aan den Volkenbond hun medewerking zullen verleen of niet, zoodat het immer in laatsten aanleg neerkomt op absolute willekeur, willekeur die niet verenigbaar is met Recht.

Na in enkele woorden de verschillende tendenzen geschetst te hebben welke sinds de mislukte sanctie-politiek tot uiting kwamen, besluit spreker met als eenige redelijke oplossing aan te geven; het ontnemen aan de staten van hun onbeheerschte souveriniteit om ze samen te brengen in een soort... superstaat, met strikt omlijnde bevoegdheden onderworpen aan strikt omlijnde wetten, dit alles gepaard met intensieve ontwapening.



De redding ligt niet in allerlei fijn uitgedachte politieke combinaties, maar in de moraliteit der leiders. Zoolang deze niet zullen inzien, dat loutere macht, vroeg of laat, tegen hun zelf kan uitdraaien, zoolang zal het wapengeweld het recht van den sterksten aan den zwakkeren opdringen.

Na deze korte en belangwekkende rede verleende de voorzitter het woord aan den heer Stokhouder Mr Wurth, die in lovende bewoordingen kritiek uitbracht op de openingsrede van Mr Stals.

's Avonds werd deze plechtige openingszitting gesloten met een heerlijk banket onder het voorzitterschap van Mr Zenner, waar de stokhouder der balie te Gent, Mr Wurth, de tafelrede hield en Mr Bouchery een heildronk instelde op den bloei van het «Rechtskundig Weekblad».

\* \* \*

Het bestuur der Vlaamsche Conferentie te Gent is samengesteld als volgt: Voorzitter: Mr Duchêne; Ondervoorzitter: Mr Raes; Secretaris: Mr Stals; Raadsleden: Mrs Vaerendonck, Stragier, Saverys; De Smedt.

## DE VIJFTIGSTE VERJARING VAN HET VERBOND DER ADVOCATEN

De vijftigste verjaring van het Verbond zal gevierd worden op *Vrijdag, 20 November, om 16 u. 3/4*, in de groote zaal van het Paleis der Akademiën, te Brussel — waar het Verbond in 1886 gesticht werd — door een plechtige zitting, waar het woord zal gevoerd worden door:

Mr *Henri Jaspas*, voorzitter van het Verbond;

Mr *Etienne Carpentier*, stafhouder van den Balie van Parijs;

Jonkheer *de Brauw*, oud-stafhouder van de Balie van 's Gravenhage, eere-voorzitter van de Internationale Unie der Advocaten;

Mr *Robert De Smet*, voorzitter van de «Conférence du Jeune Barreau», van Brussel;

Mr *René Victor*, hoofdredacteur van het «Rechtskundig Weekblad».

Zijne Majesteit de Koning heeft wel willen aannemen deze plechtige zitting door zijn tegenwoordigheid op te luisteren. De leden van het diplomatisch corps zullen ook tegenwoordig zijn, alsook de Heer Eerste Minister, de Heer Minister van Justitie, de HH. Corpsoversten van de Magistratuur en talrijke vertegenwoordigers der vreemde Balies, waaronder Mr Stompfé van de Balie van Praag, voorzitter van de Internationale Unie der Advocaten, Mr Spriet, voorzitter van de «Association des Avocats de France», MMrs Thorp, Payen, Salle, Aubépin en Fourcade, oud-stafhouders van de Balie van Parijs.

*De advocaten worden dringend verzocht in toga aanwezig te zijn.*

Een kleedkamer zal worden ingericht en

toga's zullen verhuurd worden in het Paleis der Akademiën. De Brusselsche Confraters zullen wel willen vragen aan den Heer Jean Vandermeulen te zorgen voor het vervoer van hun toga.

### BALIE VAN ANTWERPEN

#### BEROEPSJUBILEUM VAN Mr HERMAN DE JONGH

Zelden werd bij de confraters der Antwerpsche Balie met meer enthousiasme een beroepsjubileum gevierd dan dit van Mr Herman De Jongh. De 25 jaar welke deze uitstekende confrater doorbracht in het midden der Antwerpsche Balie, hebben rondom hem een kring geweven van de hartelijkste vriendschap en de diepste genegenheid. Een klare en scherpe geest, een gezond oordeel, een warm hart, een hechte trouw en een zachtaardige beminlijkheid, alles droeg er toe bij Herman De Jongh bij zijn confraters te plaatsen op een verheven voetstuk van de allerinnigste sympathie.

Het was hun allen een geluk dat ze in de gelegenheid gesteld werden aan deze zoo oprechte gevoelens uiting te geven wanneer verleden Zaterdag het beroepsjubileum van den feesteling werd gevierd. In de zoo gastvrije woning der Lange Lozanastraat verdrong zich een talrijke schaar vrienden, ouderen en jongeren, van alle gezindheid en pluimage, die met evenveel genot aan Mr De Jongh hun gelukwensen kwamen aanbieden.

Er werd aan den jubilaris een prachtig portret aangeboden van de hand van kunstschilder Ros. En er werd gesproken, doch uit het hart en met overtuiging! Mr Ooms sprak den dank uit der talrijke stagisten en medewerkers van Mr De Jongh; Mr J. Leclef sprak in naam van den heer Stokhouder, die door ziekte belet was aanwezig te zijn; Mr J. De Smet in naam van de Vlaamsche Conferentie der Balie, en Mr Wittemans in naam der vrienden. Het was alles samen een mooie ruiker welsprekendheid, waarop Mr De Jongh in roerende bewoordingen zijn oud-patroon, Mr Edward Janssens, herdacht en zijn diepe gehechtheid aan de Balie bevestigde.

De heerlijke champagne, die overvloedig geplengd werd, verhoogde nog de enthousiaste stemming! Het was echter nog maar het begin van deze feestelijke samenkomst, want de allervriendelijkste zusters van den jubilaris hadden gezorgd voor een koud buffet, dat alle droomen van het Luilekkerland overtrof. En zoo werd de vergadering nog zeer lang gerokken, want tusschen het smullen en proeven was het een vuurwerk van fijne en geestige tafelspeechen, waarbij deze van Mr Jules Franck een zeldzaam geëvenaarde hoogte bereikte.

Van ganscher harte sluit het «Rechtskundig Weekblad» zich aan bij de hulde die gebracht werd aan Mr De Jongh, die niet enkel een van allersympathiekste en bekwaamste advocaten is, doch die tevens het ambt waarneemt van Voorzitter van den Beheerraad van het «Rechtskundig Weekblad».